

Nypremiär den 3 september 2026

Stora scenen, Kulturhuset Stadsteatern

TEATER

AMADEUS

KULTURHUSET
stadsteatern

Om materialet

Det här materialet kan du se som en inspirationskälla till ett fördjupande efterarbete i klassrummet. Du kan förhålla dig fritt till materialets innehåll och övningar samt anpassa dem efter elevernas intressen och behov. Materialet består, utöver praktisk information, av en kort uppvärmningsövning, en metod för eftersamtal samt tematiska övningar knutna till föreställningen *Amadeus*. Övningarna kan göras individuellt, i större eller mindre grupper och knyts till ett flertal skolämnen.

Vi har alla olika erfarenheter med oss som individer som färgar av sig på vår upplevelse och förståelse av en föreställning, och det finns inga reflektioner som är rätt eller fel – alla har vi rätt till vår egen tolkning! Ett efterarbete i klassrummet kan bidra till ett utbyte av perspektiv och en fördjupad förståelse av både den individuella och den kollektiva upplevelsen samt den samtid vi är en del av. Arbetet kan väcka nya frågor och funderingar hos både elever och lärare, och förhoppningsvis kan det här materialet ge stöd och inspiration i detta.

Mycket nöje!

Inför ert besök

Vi på Kulturhuset Stadsteatern önskar er alla en så bra teaterupplevelse som möjligt, så därför kommer här lite information som vi tycker kan vara bra att ha med sig inför ett besök hos oss.

Förberedelser

Berätta gärna för eleverna i god tid att ni ska hit och se föreställningen *Amadeus*. Förklara till exempel hur ni kommer ta er hit, hur länge ni ska vara här och om det är paus i föreställningen. Berätta också lite om föreställningen ni ska se! Ni hittar mer information om föreställningen på vår [hemsida](#). Här kan ni också läsa mer om [bakgrunden till pjäsen](#). Ni kan även gå igenom vår [teaterordlista](#).

På så sätt är ni alla bättre förberedda på vad som ska hända. Låt gärna teaterupplevelsen stå för sig själv utan krav på läxor eller skoluppgifter. Ett eventuellt skolarbete kopplat till föreställningen kan med fördel presenteras i efterhand.

Tid och plats

Amadeus spelar på Kulturhuset Stadsteaterns stora scen. Ni kommer alltså inte vara själva i salongen, utan ni delar upplevelsen med andra skolklasser och publikgrupper. Kom i god tid, gärna 30 minuter innan, så ni hinner hänga av er och kanske gå på toaletten i lugn och ro. Toaletter finns på entréplan samt i Stora scenens foajé. Väskor större än A4-storlek lämnas i garderoben på entréplan, vilket är kostnadsfritt. Dörrarna till salongen öppnar 15 minuter innan föreställningen startar och man kan då hitta sina platser. Det kommer även göras utrop i högtalaren när det är dags att ta plats i salongen. Det är en paus på ca 20 minuter. Några minuter innan föreställningen börjar igen ropas det ut i högtalarna att det är dags att ta plats i salongen. Vårdarna kommer även ringa i en klocka när det är fem minuter kvar av pausen. När föreställningen börjar stängs dörrarna till salongen och det är inte möjligt att bli insläppt om man kommer för sent.

Telefoner

Vi vill påminna er om att stänga av mobiltelefoner och annan teknisk utrustning som kan störa föreställningen, skådespelarna eller andra besökare. Även ljuset från skärmar kan störa. Det är inte tillåtet att filma eller fota under föreställningen, men detta går bra att göra under applåderna.

Lärarens roll

Hos oss är även du som lärare publik. Vi är måna om din upplevelse och vill påminna om att din nyfikenhet och lust smittar av sig på eleverna. Hos oss får publiken gärna reagera på det som händer på scenen. Reaktionerna kan och får vara olika. Några kanske måste röra lite på sig, andra kanske skrattar eller kommenterar högt. Det är helt okej, så länge det inte stör föreställningen eller andra i publiken. Du känner dina elever bäst och märker du att någon behöver lite extra stöd så håll dig nära den personen. Om ni är flera medföljande vuxna vill vi att ni placerar er utspritt bland eleverna. Fråga gärna publikvårdarna på plats om det är något du eller ni som klass undrar!

Om föreställningen

Kompositören Antonio Salieri står inför döden när han påkallar vår, publikens, uppmärksamhet. Han har något att erkänna. Vi tas med tillbaka till 1700-talets andra hälft, till Kejsare Josef II:s Wien där rykten om det musikaliska undret Wolfgang Amadeus Mozart har börjat spridas. En dag dyker han upp vid hovet och allt vänds på ända, inte minst för Salieri. Mozart och Salieris relation skapas runt en gemensam passion för musik men kantas också av avundsjuka och begär, och döden blir alltmer närvarande.

Amadeus är i all sin humor också en mörk och dyster berättelse. I Sunil Munshis regi, med dynamisk dialog, sakralt ljus och skimrande kostymer, väcker föreställningen djupt mänskliga frågor som kretsar kring människans skapande, existens och förgänglighet. På scen ser vi bland annat skådespelare Philip Zandén i huvudrollen som Salieri. Zandén fick sitt

stora genombrott i Stockholms Stadsteaters uppsättning av just *Amadeus* i början av 80-talet, då i rollen som Mozart. I Munshis uppsättning spelas den unga Mozart av Simon Reithner, och i rollen som hans fru Constanze ser vi Maja Rung. Också skådespelaren Andreas T Olsson är med på scenen i rollen som Kejsare Josef II.

I ensemblen finns, förutom skådespelarna, även operasångare och en mindre orkester som ramar in hela berättelsen med Mozarts musik. Regissör Sunil Munshi har tidigare bland annat regisserat föreställningarna *Hamlet*, *Closer*, och *Mandagsprovet* på Kulturhuset Stadsteatern, och är med sin tappning av *Amadeus* nu tillbaka med ytterligare en klassiker.

Efter besöket

Uppvärmning: Minnesrunda

När ni är tillbaka i klassrummet och ska påbörja efterarbetet kan det vara bra att göra en kort uppvärmningsövning innan ni sätter i gång. Det bidrar till att skapa ett tillåtande rum och är ett bra sätt att få i gång både kropp och minne.

Be varje elev skriva ner sitt starkaste minne från föreställningen. Det kan vara kort eller långt, en liten detalj eller en större händelse – något som gjorde intryck! Begränsa gärna tiden och uppmuntra eleverna att ta det första de kommer på. Gå därefter ett varv och låt varje elev dela med sig av sitt minne.

Eftersamtal: Beskriva, tolka, associera

Inför ett fördjupande eftersamtal om föreställningen och teaterupplevelsen är det viktigt att påminna eleverna om att alla är fria att göra sina egna tolkningar. Bejaka det eleverna har tagit fasta på och använd deras nyfikenhet som inspiration i det vidare arbetet.

Ett bra sätt att påbörja ett samtal är genom att först **beskriva** så objektivt som möjligt vad ni har varit med om. Hur såg scenrummet ut? Vilka saker såg ni på scenen? Vilka färger hade ljuset? Hur lät musiken? Hur såg skådespelarna ut, vad sa de och vad gjorde de?

Sedan kan ni börja **tolka** det som utspelade sig under föreställningen. Kom ihåg, det finns inga rätt eller fel! Vad handlade föreställningen om och vilka teman berördes? Vilka var karaktärerna och varför gjorde de som de gjorde? Var, i vilken sorts värld, äger berättelsen rum? Vad tror ni föreställningen vill berätta?

Slutligen kan samtalet bli mer **associativt** och personligt. Vilka frågor eller känslor väcker föreställningen hos dig? Får det dig att tänka på något speciellt? Fanns det delar av föreställningen du kände igen dig i – vilka och på vilket sätt? Är föreställningen relevant och i så fall, varför det?

Tema: Musik och Existens

ÖVNING 1

Diskutera: Vad är (god) konst?

Amadeus kretsar inte bara kring passion och avundsjuka, utan ställer också samhälleliga frågor kring konstens och musikens värde och funktion. Den berör frågor såsom: vem har rätt till musik, och vem har en så kallad förmåga att ta till sig musiken, exempelvis hovet eller folket? Vidare lyfts den ständigt pågående diskussionen om vem som faktiskt kan uttala sig om vad konst är.

Diskutera i helklass eller mindre grupper:

- Försök minnas scener och sekvenser där diskussionen om musikens uppgift i samhället lyfts i dialogen. Det händer till exempel i flera scener mellan Mozart, Salieri, Kejsare Josef och grevarna. I dessa scener yttras också vad som anses vara bra och dålig musik. Minns ni deras olika argument? Hur hänger deras argument ihop med deras samhälleliga position?

- Är det möjligt att prata om god och dålig konst? Hur då i så fall? Vem kan uttala sig om vad, och i vilka sammanhang?
- Vem ska bestämma över konsten och dess förutsättningar? Och varför?
- Svensk kulturpolitik grundar sig i något som kallas för principen om armlängds avstånd. Kolla upp: vad menas med detta? Varför infördes denna princip? Vad är fördelarna och nackdelarna med denna typ av styrning av kulturen?
- Som föreställningen visar gick Mozart egna vägar, ibland mot strömmen, i sina musikkompositioner och operauppsättningar och han dog i fattigdom. Det är inte ovanligt att prata om konstnärer som varande "före sin tid" och som först blivit riktigt erkända för sitt konstnärskap efter sin död. Varför tror ni det är så? Vilka förutsättningar har en konstnär att gå "egna vägar"? Vem och vad begränsar ett fritt konstnärskap?

ÖVNING 2

Samtala: Människans existentiella dilemman

Salieri drivs av känslor. Han älskar musiken, är avundsjuk på Mozarts talang och besviken på sin Gud. Salieris stormiga känslor knyter dock också an till existentiella frågor som handlar om evighet och förgänglighet.

Tänk tillbaka på föreställningen och samtala i par:

- Vilka existentiella frågor ställer *Amadeus*?
- På vilket sätt kretsar *Amadeus* kring dödlighet och odödlighet?
- Hur förhåller sig Salieri till existensen och döden, sin egen och andras?
- Salieris ångest över att glömmas bort driver honom till att leva, med hans egna ord, ett syndigt liv. Förstår ni Salieris känslor?
- Kan man säga att Salieri lyckades göra sig odödlig? Eller är det snarare eftertidens förtjänst, till exempel dramatikern Peter Shaffers?
- Hur förhåller sig nutidens människor till förgänglighet? Ser det olika ut i olika kulturer? Vilka förhållningssätt känner ni till?

ÖVNING 3

Lyssna: Är det "en Mozart"?

Mozart är en av världshistoriens mest kända och älskade kompositörer. Många har hört hans musik utan att kanske veta att det är han som komponerat den. Den används flitigt i olika sammanhang och vissa av hans musikstycken har gått och blivit vad man skulle kunna kalla populärkultur. Några menar, precis som Salieri i föreställningen, att man direkt kan höra att det är Mozart – att hans musik är unik: verket "är en Mozart"! Fast hur hör man det? I denna övning får klassen spetsa öron och lyssna noga på olika musikstycken samt gissa sig fram till huruvida det är "en Mozart" eller inte.

Dela in rummet i två hörn. Det ena hörnet är "Mozart", det andra är "inte-Mozart". Be klassen resa sig och ta plats mitt i rummet.

Spela upp ett stycke från listan nedan (4 kompositioner är Mozarts, resterande 4 är verk av kompositörer samtida som Mozart).

OBS! Säg inte vad stycket heter eller vem som komponerat det.

Efter en stunds lyssning får eleverna gissa huruvida det är Mozart eller inte som skrivit musiken och gå till det hörn som stämmer överens med deras gissningar.

Fortsätt gärna lyssna en stund och ta in musiken tillsammans. Pausa sedan där du tycker det passar.

Eleverna går till mitten i rummet igen och du spelar upp nästa stycke och ni repeterar övningen efter samma princip som innan.

Så fortsätter ni tills ni hunnit genom hela listan eller tills ni känner er nöjda.

Avrunda med att medge de rätta svaren.

Reflektera gärna en stund tillsammans: Hur upplevde ni övningen, var det till exempel lätt eller svårt att höra skillnad på de olika musikstyckena? Kände ni igen Mozarts "röst"? Hur då i så fall? Nu när ni kan svaren, upplever ni det då som självklart vilken sorts musik som är karakteristisk för Mozart? Hur skulle ni beskriva den? Förstår ni varför Mozarts musik har blivit så populär?

(Spellista på nästa sida)

Spelista:

1. Mozart: Fantasia in D Minor, K. 397:

[Länk till Spotify](#)

2. Mozart: Don Giovanni, K. 527: Overture:

[Länk till Spotify](#)

3. Salieri: Confirma hoc Deus in C Major, IAS. 11:

[Länk till Spotify](#)

4. Chevalier de Saint-Georges: Violin Concerto No. 10

in G Major: Largo: [Länk till spotify](#)

5. Mozart: Piano Sonata No. 7 in C

Major, K. 309:

I. Allegro con spirito: [Länk till Spotify](#)

6. Gluck Orfeo ed Euridice: Act III, Scene 1: Orfeo:

Che farò senza Euridice?: [Länk till Spotify](#)

7. Salieri: Sinfonia in D Major, "La Veneziana":

I. Allegro assai: [Länk till Spotify](#)

8. Mozart: Le Nozze di Figaro, K. 492, Act III:

Canzonetta zull aria...: [Länk till Spotify](#)

Tema: Estetiska uttrycksformer

ÖVNING 1

Samtala: Migranten som protagonist

Regissör Sunil Munshi har tillsammans med Linus Fellbom även skapat föreställningens scenografi. Linus står också för ljusdesignen. Scenrummet kan beskrivas som abstrakt och har i motsättning till kostymerna ingen direkt koppling till Mozarts och Salieris samtid.

Reflektera tillsammans i mindre grupper eller helklass:

- Hur skulle ni beskriva scenrummet?
- Vilka stämningar och miljöer skapar rummet?
- Förändras rummet under föreställningens gång? På vilka sätt och vad ger det för effekt?

- Vilka associationer får ni av rummet? Är det olika beroende på vilka scener som utspelar sig?
- Vad gör det med föreställningens uttryck att en äldre historisk tidsepok utspelar sig i ett abstrakt rum? Hur tolkar ni det?
- När Salieri talar direkt till publiken pratar han ibland om tid: dåtiden, samtiden och framtiden. Hur hänger dessa tidsreferenser ihop med scenrummets utformning?
- Upplever ni att det finns referenser till det sakrala eller kyrkliga rummet? I så fall, hur kommer det till uttryck i ljus och scenografi? Och varför tror ni att man vill skapa sådana associationer?

ÖVNING 2

Skapa: Gör peruk- och kostymdesign!

Stora delar av handlingen i *Amadeus* är satt till slutet av 1700-talets Wien, tiden och platsen precis innan Mozarts död, där verklighetens Salieri och Mozart var verksamma kompositörer. Kostymdesigner Bente Rolandsdotter har inspirerats av den tidens mode och verkliga personers uttryck, men kostymerna berättar också något om karaktärernas emotionella liv. Under föreställningens gång ändras de i samband med förändringar i karaktärernas inre liv.

Välj ut en eller flera karaktärer från *Amadeus* och gör era egna kostymskisser och perukdesigner.

Gör ungefär tre olika kostymer per karaktär och undersök hur man kan göra förändringar i karaktärens visuella uttryck och vad dessa förändringar

berättar. Förändringarna kan vara såväl små som stora. Kanske är det bara en liten detalj som förändrats, men vad berättar då den detaljen? Ta gärna inspiration från Bentes skisser (se nästa sida) och fundera lite extra över era val av färger, material, form och snitt.

När ni är klara kan ni ha, vad som på teatern kallas för, en kollationering där en föreställningskonstnärliga team presenterar sina visioner och idéer. Visa era skisser och berätta lite om tankar kring arbetet.

AMADEUS

2025

VENTICELLI
BENGT G.W.
CARLSSON &
LARS LIND

ÖVNING 3

Analysera: Adaptionstudie av *Amadeus* som teater och film

Dramatikern Peter Shaffer arbetade med manuset till *Amadeus* under flera år och har skrivit olika versioner av texten. [Läs mer om berättelsens förvandlingar här](#). Shaffers *Amadeus* har spelats på scen i en mängd olika iscensättningar, varav Kulturhuset Stadsteaterns uppsättning i år är en av dem. Vidare gjordes den som film 1984 i regi av Milos Forman.

Efter ni har sett teaterföreställningen *Amadeus* kan klassen se filmversionen av *Amadeus* från 1984.

Gör sedan en adaptionstudie genom att studera och analysera teaterföreställningen i relation till filmen. Förslagsvis gör ni detta gruppvis och låter

varje grupp presentera vad de kommit fram till, alternativt gör ni studien tillsammans i helklass.

Hur gestaltas platsen, kulturen och den värld berättelsen utspelar sig i? På vilka sätt är de olika versionerna lika, hur skiljer de sig åt? Hur porträtteras karaktärerna och deras inbördes relationer? Hur är publiktillet? Vem har publikens sympati? Hur ser relationen mellan humor och allvar ut i de olika versionerna? Hur skulle ni beskriva dialogerna, hur är rytmen, ordvalen och så vidare? Är det några repliker som återkommer i båda versionerna? Varför tror ni det är så? Vilka är de olika versionernas styrkor och svagheter?

Tema: Som del av en historisk kontext

ÖVNING 1

Undersöka: Vem var Mozart och Salieri?

Dramatikern bakom *Amadeus*, Peter Shaffer, har låtit sig inspireras av historiska personer och händelser. Pjäsen ger på ett sätt inblick i en tid, en kultur och dess olika personligheter. Dock är det fiktion och Shaffer tar sig konstnärliga friheter, som sig bör, att tolka och fantisera kring Mozarts och Salieris liv och relation.

Dela in klassen i mindre grupper som fokuserar antingen på Mozart eller Salieri.

Varje grupp får i uppgift att självständigt ta reda på information om Mozart eller Salieri.

Exempel på frågor att utgå ifrån i era undersökningar: Vem var de, som kompositörer och som privatpersoner? Vad gjorde de under sin livstid? Var befann de sig? Vad kännetecknar den historiska perioden och den kultur, plats eller rike de var en del av? Vilka relationer har haft betydelse för dem? Vad har varit deras eftermäle, och har det förändrats genom historien? På vilka sätt har de påverkat musikhistorien?

Kom ihåg att vara källkritiska och gör gärna en reflektion kring ert källmaterial.

Samlas i helklass och låt varje grupp presentera vad de kommit fram till.

Avsluta med en gemensam reflektion: Var det något som överraskade er? Fick ni syn på nya saker om musikens och Europas historia?

ÖVNING 2

Utforska: Det konstnärliga geniet

Berättelsen om Mozart och Salieri är också en berättelse om musik och skapande. Salieri ser Mozart som ett geni, en människa som är i kontakt med en gudomlig kraft. Geniet, inte minst det konstnärliga geniet, har porträtterats i en mängd teaterföreställningar, filmer, böcker och liknande där konstnären rör sig mellan genialitet och galenskap, egensinnighet och det sublima. Idén om geniet har dock också ifrågasatts.

Gå ihop i mindre grupper. Undersök genom research på nätet och i böcker:

- Vad definierar ett geni? Hur hänger genialitet ihop med föreställningar om galenskap och konstnärlighet?
- När i historien frodades idén om geniet? Vad hände till exempel med synen på konst och konstnären under romantiken?
- Hur förhåller vi oss idag till genialitet?
- Vilka röster finns som ifrågasätter idén om det konstnärliga geniet? Vad är deras argument?

Samlas sedan i helklass och dela med er av era upptäckter och reflektioner.

Som inspiration till skrivövningen, samtala först i par eller helklass om vilken kvinnosyn som dominerar i berättelsen: Hur beskrivs och behandlas de olika kvinnorna? Vilket handlingsutrymme har de? Vad är möjligt respektive omöjligt för kvinnor? Hur upplever ni Constanzes situation ur ett jämställdhetsperspektiv?

Skriv sedan berättelsen *Amadeus* ur Constanzes perspektiv. Ni kan antingen välja att fokusera på historien som en större helhet, eller välja ut en specifik scen ni vill undersöka. Hur ni skriver fram berättelsen är upp till den enskilde. Ni kan exempelvis skriva en dramatisk text med repliker, som skönlitterär prosa eller som en dikt eller sång, så länge Constanze är protagonisten.

Fundera tillsammans: Vad är en protagonist? Hur kan man som publik eller läsare avgöra vem som är berättelsens protagonist? Är det bara en person som kan vara protagonist eller kan ni komma på exempel där protagonisten utgörs av en grupp, ett par eller liknande? Behövs det alltid en protagonist och varför i så fall?

Text: Signe Barfoed, 2025

ÖVNING 3

Skriva: Kvinnosyn och kvinnans syn

Amadeus utspelar sig under en historisk period där samhället på många sätt skiljer sig från hur det ser ut idag. Det är en värld präglad av ojämlikhet och ojämställdhet. I centrum av berättelsen står Salieri och Mozart, men deras relation påverkar i hög grad även Mozarts fru Constanze vilket föreställningen också porträtterar. Dock är *Amadeus* inte berättad ur hennes perspektiv utan Salieri utgör föreställningens huvudperson och berättare. För att undersöka vad olika berättarperspektiv kan lyfta fram som avgörande händelser, känslor och tankar ges klassen i denna övning möjlighet att experimentera med just perspektiv och berättande.

På scenen

Medverkande

Philip Zandén
Simon Reithner
Maja Rung
Andreas T Olsson
Andreas Nilsson
Johan Marenius Nordahl
Steve Kratz
Bengt CW Carlsson
Sanna Gibbs
Katija Dragojevic
Eric Skarby

Musiker

Emma Beskow
Hannah Törnell Wettermark
Elin Willert
Sarah Cross

Understudies

Andreas Nilsson
Johan Marenius Nordahl
Lisette T Pagler
Glenn Edell
Oscar Micaelsson
David Alvefjord
Emilia Utter

Produktion

AV: Peter Shaffer
ÖVERSÄTTNING: Göran O Eriksson
REGI: Sunil Munshi
SCENOGRAFI: Sunil Munshi, Linus Fellbom
KOSTYM: Bente Rolandsdotter
LJUS: Linus Fellbom
LJUD: Daniel Rejmer
KOREOGRAFI: Catharina Allvin
MASK: Katrin Wahlberg
**MUSIKALISKT ANSVARIG OCH
ARRANGEMANG:** Eric Skarby

Nypremiär 3 september 2026, Stora scenen,
Kulturhuset Stadsteatern

Rekommenderad från åk 9

FÖRESTÄLLNINGSLÄNGD: ca 3 timmar och 10 min.

Av upphovsrättsliga skäl är fotografering, filmning
och ljudupptagning från salongen inte tillåten.

FRÅGOR: skolombud@kulturhusetstadsteatern.se

BILJETTER: kundtjanst@kulturhusetstadsteatern.se

MER INFO: [https://kulturhusetstadsteatern.se/
teater/amadeus](https://kulturhusetstadsteatern.se/teater/amadeus)

Intresserad av mer?

Läs mer om vår skolverksamhet:

<https://kulturhusetstadsteatern.se/for-skolan>

KULTURHUSET
stadsteatern